

Ordets skole i Tanum menighet

Langfredag

Oppskriften på Ordets skole er på baksiden av dette heftet. La dine egne tanker, refleksjoner og reaksjoner til søndagens tekst få bli denne ukens preken.

I 1980 begynte kardinal Carlo Martini i Milano å samle ungdom i domkirken for å styrke bibelkunnskapen, lære dem å be og søke stillhet midt i en travel hverdag. Fra Milano kom ideen om Ordets skole til Norge gjennom tidligere biskop Bjørn Bue.

I Tanum menighet bruker vi en noe forenklet utgave av Ordets skole i ungdomsklubben Ung i Tanum, i konfirmantarbeidet og i ledertreningen. Bibelen, gjennom Ordets skole, skal være pulsslaget i arbeidet med ungdom.

Ordets skole er et verktøy for å bli kjent med Bibelen, bli trygg på Bibelen, og bli glad i Bibelen. Med en kort bønn og streking med rød/blå-blyant blir det et verktøy man kan ha glede av også til eget bruk utenom ungdomsarbeidet.

Innledningstekst – *les denne før selve bibelteksten*

Jesu lidelseshistorie har antakelig blitt nedtegnet tidlig som en sentral del av forkynnelsen om Jesu liv og gjerninger. Vi følger Jesus fra Getsemanehagen der han ber alene og er fortvilet mens disiplene sover. Han blir forrådt av Judas og arrestert. Han blir forhørt og framstilt for Pilatus, mens Peter svikter ved å nekte for at han kjenner Jesus. Så kommer den lange beretningen om soldatene som spotter ham, om lidelsen og korsfestelsen, og til sist Jesu død. Sammenlikn gjerne det Matteus forteller med de andre evangelistenes fortellinger. Legg særlig merke til hva de som står omkring, sier om Jesus, og hva hans egne ord er.

Innlevelsestekst – *les denne etter selve bibelteksten*

Tenk deg at du er til stede sammen med Jesu disipler. Hvordan opplever du de dramatiske hendelsene? Tenk deg også at du er en av dem som har satset alt på at det Jesus forkynte, er sant. Hvordan opplever du å se ham gå mot sin død, overgitt og forlatt av alle? Hva vil du si som svar til alle anklagene som blir rettet mot ham?

Evangelieteksten for langfredag

Luk 22,39-23,46

Så gikk han ut og tok veien mot Oljeberget som han pleide, og disiplene fulgte ham. Da han var kommet fram til stedet der, sa han til dem: «Be om at dere ikke må komme i fristelse!» Han slet seg fra dem så langt som et steinkast, falt på kne og ba: «Far, om du vil, så ta dette begeret fra meg! Men la ikke min vilje skje, men din!» Da viste en engel fra himmelen seg for ham og styrket ham. Og han kom i dødsangst og ba enda mer inntrengende, så svetten falt som bloddråper ned på jorden. Da han reiste seg fra bønnen og kom tilbake til disiplene, fant han dem sovende, overveldet av sorg. «Hvordan kan dere sove?» spurte han. «Reis dere og be om at dere ikke må komme i fristelse!»

Mens han ennå talte, kom det en stor flokk, og foran dem gikk han som het Judas, en av de tolv. Han kom bort til Jesus for å kysse ham. Men Jesus sa til ham: «Judas, forråder du Menneskesønnen med et kyss?» De som var med Jesus, skjønnte hva som ville skje, og spurte: «Herre, skal vi gripe til sverd?» Og en av dem hogg etter øversteprestens tjener og kuttet av ham det høyre øret. Men Jesus sa: «La det være med det!» Og han rørte ved tjenerens øre og helbredet ham.

Så sa Jesus til overprestene og offiserene ved tempelvakten og de eldste, de som var kommet for å gripe ham: «Dere har rykket ut med sverd og stokker, som om jeg var en røver. Dag etter dag var jeg sammen med dere på tempelplassen uten at dere la hånd på meg. Men dette er deres time, nå er det mørket som har makten.»

De grep ham og førte ham til øversteprestens hus. Peter fulgte etter, langt bak. Midt inne på gårdsplassen var det tent et bål, og Peter slo seg ned blant dem som satt omkring det. En tjenestejente fikk se ham der han satt i lysskjæret. Hun stirret på ham og sa: «Denne mannen var også sammen med ham.» Men Peter nektet og sa: «Kvinne, jeg kjenner ham ikke!» Litt etter var det en annen som la merke til ham og sa: «Du er også en av dem.» «Nei, det er jeg ikke», svarte Peter. Men en times tid senere var det enda en som slo fast: «Jo visst var denne mannen også med ham! Han er jo galileer.» Men Peter svarte: «Menneske, jeg skjønner ikke hva du snakker om!» I det samme, før han hadde talt ut, gol hanen. Og Herren snudde seg og så på Peter. Da husket Peter det Herren hadde sagt til ham: «Før hanen galer i natt, skal du fornekte meg tre ganger.» Og han gikk ut og gråt bittert.

Mennene som holdt vakt over Jesus, hånte ham og slo ham. De dekket til ansiktet hans og sa: «Nå kan du være profet! Hvem var det som slo deg?» Også på mange andre måter spottet de ham.

Da det ble dag, kom folkets eldsteråd sammen; både overprester og skriftlærde var der. Jesus ble ført fram for Rådet, og de sa: «Er du Messias, så si oss det.» Men han svarte: «Hvis jeg sier det til dere, vil dere ikke tro meg, og hvis jeg spør, vil dere ikke svare. Men fra nå av skal Menneskesønnen sitte ved den mektige Guds høyre hånd.» Da spurte de alle: «Du er altså Guds Sønn?» Han svarte: «Dere sier selv at jeg er det.» Da sa de: «Hva skal vi nå med vitneutsagn? Vi har jo selv hørt det av hans egen munn.»

Hele forsamlingen brøt nå opp og førte ham til Pilatus. Der begynte de å anklage ham. De sa: «Vi har funnet at denne mannen fører folket vårt på avveier: Han vil hindre at vi betaler skatt til keiseren, og han gir seg ut for å være Messias, altså konge.» Pilatus spurte ham: «Er du jødernes konge?» «Du sier det», svarte Jesus. Da sa Pilatus til overprestene og folkemengden: «Jeg finner ingen skyld hos denne mannen.» Men de sto på sitt og sa: «Han hisser opp folket i hele Judea med sin lære. Han begynte i Galilea og er kommet helt hit.»

Da Pilatus hørte det, spurte han om mannen var galileer, og da han fikk vite at han hørte inn under domsmakten til Herodes, sendte han Jesus over til ham, for også Herodes var i Jerusalem i de dagene.

Herodes ble svært glad da han fikk se Jesus, for han hadde hørt om ham og lenge ønsket å treffe ham. Og nå håpet han å få se Jesus gjøre et tegn. Han stilte ham mange spørsmål, men Jesus svarte ikke et ord. Overprestene og de skriftlærde sto der også og kom med sterke anklager mot ham. Herodes viste ham forakt og hånte ham sammen med soldatene sine. Han la en praktfull kappe om ham og sendte ham tilbake til Pilatus. Den dagen ble Herodes og Pilatus venner; tidligere hadde de ligget i fiendskap med hverandre.

Pilatus kalte sammen overprestene, rådsmedlemmene og folket og sa til dem: «Dere har ført denne mannen fram for meg og sagt at han villeder folket. Nå har jeg forhørt ham i deres nærvær og kan ikke se at mannen er skyldig i noe av det dere anklager ham for. Det kan heller ikke Herodes, for han har sendt ham tilbake til oss. Altså har han ikke gjort noe som fortjener dødsstraff. Jeg vil derfor la ham bli pisket og så løslate ham.» Men til høytiden måtte han gi dem en fange fri. Da ropte de alle som en: «Bort med ham! Gi oss Barabbas fri!» – Barabbas var en mann som hadde blitt fengslet for opptøyer i byen og for mord.

Pilatus talte da igjen til dem, for han ville gjerne gi Jesus fri. Men de ropte tilbake: «Korsfest! Korsfest ham!» For tredje gang sa han til dem: «Hva ondt har han da gjort? Jeg har ikke funnet ham skyldig i noe som kan straffes med døden. Jeg vil derfor la ham bli pisket og så løslate ham.» Men de presset på og forlangte med høye skrik at han skulle korsfestes. Og skriket deres fikk overtaket.

Da felte Pilatus dommen; det skulle bli som de krevde. Han løslot den de ba om, han som var fengslet for opptøyer og mord. Men Jesus overga han, så de fikk sin vilje.

Så førte de ham bort. På veien grep de tak i en mann som kom inn fra landet, Simon fra Kyréne. De la korset på ham for at han skulle bære det etter Jesus.

En stor folkemengde fulgte med, blant dem mange kvinner som jamret og gråt over ham. Men Jesus snudde seg mot dem og sa: «Jerusalems døtre! Gråt ikke over meg, men gråt over dere selv og barna deres. For det kommer dager da folk skal si: 'Lykkelige er de barnløse, de morsliv som ikke fødte, og de bryst som ikke ga die!' Da skal de si til fjellene: 'Fall over oss!' og til haugene: 'Skjul oss!' For gjør de slik med det grønne treet, hvordan skal det da gå med det tørre?»

Også to andre forbrytere ble ført bort for å bli henrettet sammen med ham. Og da de kom til det stedet som heter Hodeskallen, korsfestet de både ham og forbryterne der, den ene på høyre side av ham og den andre på venstre. Men Jesus sa: «Far, tilgi dem, for de vet ikke hva de gjør.» Så kastet de lodd om klærne hans og delte dem mellom seg. Folket sto og så på, men rådsherrene hånte ham. «Andre har han frelst», sa de, «la ham nå frelse seg selv dersom han er Guds Messias, den utvalgte!» Også soldatene hånte ham. De kom og rakte vineddik opp til ham og sa: «Er du jødenes konge, så frels deg selv!» For det var satt en innskrift over ham: «Dette er jødenes konge.»

En av forbryterne som hang der, spottet ham også og sa: «Er ikke du Messias? Frels da deg selv og oss!» Men den andre irettesatte ham og sa: «Frykter du ikke Gud, enda du har samme dom over deg? For oss er dommen rettfærdig, vi får bare igjen for det vi har gjort. Men han har ikke gjort noe galt.» Så sa han: «Jesus, husk på meg når du kommer i ditt rike!» Jesus svarte: «Sannelig, jeg sier deg: I dag skal du være med meg i paradiset.»

Det var allerede omkring den sjette time. Da falt det et mørke over hele landet helt til den niende time, for solen ble formørket. Forhenget i tempelet revnet etter midten, og Jesus ropte med høy røst: «Far, i dine hender overgir jeg min ånd!» Da han hadde sagt det, utåndet han.

Hvordan bruke Ordets skole i Tanum?

1. Forberedelse

La det bli stille rundt deg, og kjenn at du er tilstede.

Be så åpningsbønnen:

Gode Gud, når jeg leser fra ditt ord, la meg lytte, se og smake.

La meg åpne meg for ditt hellige nærvær. Amen

2. Lesning

Les innledningsteksten sakte.

Les så dagens bibelord langsomt og oppmerksomt.

3. Innlevelse

Les innlevingsteksten. La det så være stille i noen sekunder.

Les deretter bibelteksten én gang til.

Marker én ting du syntes var fint i teksten, og én ting du syntes var rart i teksten med en rød/blå-blyant. Velg selv hvilken farge som representerer hva.

4. Bønn

Etter å ha lest denne teksten, er det noe du vil be for?

Avslutt bønnen med å be velsignelsen:

Velsign oss, Gud Fader

Velsign oss, Guds Sønn

Velsign oss, Gud, du hellige ånd